

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ما امت امی هستیم

(ترجمه)

از ابن عمر رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند:

«إنا أمة إمية، لا نكتب ولا نحسب الشهر هكذا وهكذا؛ یعنی مرة تسعة و عشرين و مرة ثلاثين» (سنن ابن ماجه)

ترجمه: ما امت امی هستیم که نمی‌نویسیم و ماه رمضان را چنین و چنان حساب نمی‌کنیم، یعنی یک بار بیست و نه روز و یک بار سی روز.

این حدیث شریف ما را از یک موضوع خیلی مهم مطلع می‌سازد که به یکی عبادات ما مربوط می‌شود و آن عبارت است از روزه. حدیث فوق بیان می‌دارد که ما امت امی (بی‌سواد) هستیم که در عبادات دست به حساب و کتاب نمی‌زنیم. این کار را به دلیلی انجام می‌دهیم که بسیاری از احادیث و نصوص شرعی آن را برجسته ساخته است. دلیل آن این است که عبادات از جانب الله متعال توقیفی می‌باشد و تغییر، تبدیل و تعلیل را نمی‌پذیرد، بلکه طبق دستور الله متعال به آن عمل می‌شود. بنابراین همانطور که نماز در یک وقت معین که مرتبط به خورشید است، آغاز و پایان می‌یابد. الله متعال روزه را از لحاظ شروع و پایان ماه رمضان به مهتاب و از لحاظ روزه و افطار به خورشید مرتبط ساخته است، از این رو هیچ کس حق ندارد که بدون در نظر گرفتن این مسأله اوقات عبادات را تعیین نماید. بنابراین بر هیچ کس شایسته نیست که روزها را محاسبه نموده و آن را در سی روز یا کم و زیاد محدود نماید، مانند کاری که مردم در خصوص ماه‌های میلادی انجام دادند، چنانچه تعداد روزهای آن ثابت است و هرگز تغییر نمی‌کند، چه سی روز باشد و چه کمتر یا بیشتر.

موضوع دیگری که این حدیث به آن اشاره می‌کند، عدم ثبات تعداد روزهای ماه مبارک است؛ چنانچه ممکن است سی روز یا بیست و نه روز باشد و این مسأله ربطی به حساب و کتاب ندارد؛ بلکه به تولد هلالی مربوط می‌شود که از شروع ماه خبر می‌دهد. بنابراین ممکن است رمضان امسال از سال گذشته متفاوت بوده و با رمضان آینده برابر باشد، فقط مهتاب این را تعیین می‌کند و موضوع به رؤیت و عدم رؤیت هلال مربوط می‌شود و هیچ ارتباطی به ستاره‌شناسی ندارد و جایز نیست که از روی آن حکم شود. این همان چیزی است که رسول الله صلی الله علیه وسلم در این حدیث به آن اشاره نموده و احادیث و نصوص دیگر به ما خبر می‌دهد که اوقات عبادات توقیفی است و طبق دستور الله و ابلاغ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرا می‌رسد.

تنها از الله می‌خواهیم که دین‌مان را تکمیل نموده و از آن حفاظت نماید، و کاری کند که به راه درست و مستحکم وارد شویم! پس از الله متعال نافرمانی نمی‌کنیم و چیزی به دینش افترا نمی‌بندیم. اللهم آمین!

نویسنده: ماهر صالح

مترجم: طه خالد